

Rust in het koppel. Voor de groei en de ontwikkeling van zijn Limousins vindt Gert Zagt uit Loosdrecht dat een belangrijke voorwaarde.

‘Vroeger hebben we regelmatig dieren vanwege karakter opgeruimd.

Tegenwoordig durf ik gerust met mensen de wei in te gaan.’

Vanaf de weg valt de boerderij van Gert (45) en Marjan (42) Zagt in Loosdrecht nauwelijks op. Het zal menig voorbijganger ontgaan dat 's winters op deze locatie bijna tachtig Limousins staan. Dat is jammer, vindt Gert Zagt. ‘Onze ambitie is het opzetten van een kijkboerderij. We willen consumenten graag laten zien hoe wij vlees produceren, dat het niet allemaal massaproductie hoeft te zijn.’ De tijd is er rijp voor, denkt Zagt. ‘Iedereen heeft de mond vol van duurzaamheid en plattelandsontwikkeling. We denken dat we met zo'n bezoekerscentrum in een behoefte voorzien. Het hoeft geen grote winstbrenger te zijn, als we er maar geen geld op toelleggen.’

Het liefst zou Gert Zagt met zijn Limousins naar een andere locatie verhuizen. ‘Deze locatie is niet praktisch genoeg. Het is behelpen met stalruimte en het ziet er niet mooi uit. We willen graag een plek waar

veel wegen, voetpaden en fietspaden lopen. Dan ligt de boerderij beter in het zicht en stappen burgers en toeristen gemakkelijk het erf op.’

Voorlopig blijft het bij de huidige boerderij. ‘Het is lastig om een geschikte locatie te vinden. We werken veel samen met Natuurmonumenten, maar met het vinden van een goede plek werken ze nog niet erg mee.’ Niet dat Zagt op deze locatie helemaal geen contact heeft met consumenten. Op zijn erf stalt hij ruim driehonderd caravans, hij is actief als fouragehandelaar en hij is gemeenteraadslid. Bovendien verkoopt hij op zijn boerderij vleespakketten van 7,5 kilo, waarvoor hij per jaar zes tot zeven jonge vrouwelijke dieren laat slachten. ‘De prijs vormt soms een hobbel voor consumenten. Ze denken vaak dat ons vlees vast goedkoper zal zijn dan in de supermarkt. Zo werkt het natuurlijk niet: consumenten moeten wel betalen voor dieren die een mooi weide-

Marjan en Gert Zagt: ‘Op prijs concurreren gaat ten koste van het product’

seizoen hebben gehad en 's winters in een lekkere stal staan. Als we op prijs gaan concurreren, gaat het ten koste van het product. Dan gaat er een baal stro minder in de potstal en krijgen de dieren een ander rantsoen.’

Premie als richtinggevende pijler

Efficiënt werken valt op de huidige locatie niet mee. Zagt pacht, verspreid over verschillende locaties, 85 hectare, voor een groot deel van Natuurmonumenten. Bij huis heeft Zagt 8 hectare. 's Zomers lopen de dieren daarom in koppels in de verschillende natuurgebieden. Heel bewust werkt Zagt met een groot oppervlak. ‘Gemiddeld hebben we minder dan één dier per hecta-

Variatie won op de nationale show in Utrecht de titel bij de kalveren

re. We hebben daarmee altijd goed op de premies ingespeeld. Ik zie premies ook niet als subsidie, maar als richtinggevende pijlers voor het beleid, dat inzet op extensivering.’

Zoogkoeienhouderij past prima in natuurgebieden, vindt Zagt. ‘Er wordt geen kunstmest gebruikt, het is extensief en er wordt laat gemaaid. Dat groene, eiwitrijke gras vliegt er bij vleeskoeien van achteren uit, we hebben liever gras met veel structuur.’ Te laat maaien vindt Zagt overigens ook geen optie. ‘Als we tot juli moeten wachten is al het lekkere eraf. Het gras dat in die periode van het land komt, gebruiken we als ligbed voor de potstal.’

In de zomer laat Zagt twee of drie stieren bij de verschillende koppels lopen. ‘Ik ben enorm gek van fokkerij, maar we doen niet aan KI. Dat is puur een praktische overweging.’

Bezuinigen op zijn fokmateriaal doet Zagt niet. ‘Dat vind ik een verkeerde zuinigheid. Soms moet je wat extra geld uitgeven om op de lange termijn goed te scoren.’ Het is een hele kunst om goed fokmateriaal te kopen, ervaart Zagt. ‘Op het oog verkijk je je snel. Op het ene bedrijf staan de dieren er

vanwege een beter management mooier voor dan op het andere. Toch is het de vraag of de dieren op dat eerste bedrijf ook beter in je systeem passen.’

Zes jaar lang had Zagt de beschikking over een ligboxenstal voor zijn Limousins. ‘In een ligboxenstal ontstaat competitie tussen dieren. De sterkste is degene die het meeste voer opneemt. Een dier dat er bij aankoop super uitziet, kan daar best het slachtoffer van worden.’ Tegenwoordig staan de meeste dieren 's winters op een grupstal. ‘Nu passen individuelere dieren weer beter. Maar nog steeds geldt: als er één geweldig de baas is, beïnvloedt dat de rust in het koppel.’

Kampioenskalf in Utrecht

In de fokkerij heeft Zagt de laatste jaren een behoorlijke vooruitgang geboekt. Het resultaat is zichtbaar op keuringen. ‘Onze dieren zijn beter geworden. Bovendien hebben we het keuringsklaar maken van de dieren beter onder de knie gekregen. Dat is een vak apart. Als je de dieren zo uit het koppel haalt en mee naar de keuring neemt, delven ze het onderspit. Een goede jury zou er doorheen moeten kijken, maar of dat altijd gebeurt? Dit jaar hebben we enorm veel tijd gestoken in de voorbereiding. We hebben de dieren naar huis gehaald, ze handmak gemaakt en een apart rantsoen verstrekt.’ Met goed gevolg: Zagt haalde op de jongste nationale in Utrecht met Variatie het kampioenschap bij de kalveren.

Vader Plato (v. Joop) scoort in de indexlijst van het Limousinstamboek met 113 het hoogst voor exterieur. ‘Ik ben enorm tevreden over de resultaten van de bedrijfsinspectie. Onze koeien vertonen de laatste jaren meer hoogtemaat en lengte. Dat is mooi: meer kilo's levert ook meer geld op. Nu richten we ons meer op bespiering. Ge-

boortegemak is overigens absoluut nummer één. De laatste drie jaar hebben we slechts één keizersnede gehad.’

Na het spenen gaan de stierkalveren naar een afmester. Het afgelopen jaar heeft Zagt drie stierkalveren aangehouden om zelf op te fokken. ‘We zouden best meer stieren voor de fokkerij willen verkopen, maar dan lopen we vast met de huisvesting. Nog liever zouden we ook onze stiertjes zelf afmesten, zodat we zelf alle classificatiegegevens hebben. We wegen de kalveren nu wel voor en tijdens het spenen. Dan hebben we er goed zicht op hoe ze zich ontwikkelen. We halen nu met gemak een gewicht van driehonderd kilogram bij het spenen.’

Zagt laat de koeien op een leeftijd van dertig maanden kalven. ‘Sommige collega's beginnen vroeger vanwege economie. Ik ben bang dat je groei mist die je later niet meer inhaalt als het kalf er is en melk vraagt. Veel koeien zien er niet uit als ze hun eerste kalf zogen.’

Kuddedieren

Continuïteit en rust zijn voor Zagt belangrijke termen in de bedrijfsvoering. ‘Rust in het koppel is voor de groei en ontwikkeling een belangrijke factor. Limousins zijn echte kuddedieren. Die laten zich niet opjagen. Het lukt niet als we enten of wegen snel en met veel bombarie willen doen. Dan hebben we veel tijd nodig om het vertrouwen te herstellen. De dieren moeten me kennen en ik moet weten hoe ik de dieren moet behandelen. Dan ontstaat er een klimaat waaraan de dieren gewend zijn. In de jaren tachtig hebben we regelmatig dieren vanwege karakter opgeruimd. Nu durf ik gerust met mensen de wei in te gaan en blijft het koppel rustig.’

Inge van Drie

Gert Zagt: ‘We willen consumenten graag laten zien hoe wij vlees produceren’

Rust in het koppel

